

**מהר"ל תפארת ישראל פ"ו**

ימים. וראה הבן מדברי הבייתוסי שאמר משה אהב ישראל היה ולא תלה הדבר כי הקדוש ברוך הוא אהב ישראל ונתן להם שיתענגו שני ימים, שאין הבייתוסיים כופרים בחורה שלא מצאנו זה רק שהם כופרים בחורה שבעל פה, אבל גם הבייתוסיים היו יודעים כי מדות השם יתברך וגורתו דין, רק אמר בשביל שהתורה נתנה על ידי משה רבינו עליו השלום ולכך נתנה על ידו כמו שהמקבל מוכן והוא היה אהב ישראל ונתן על ידו שיתענגו ב' ימים, ועל זה השיב רבי יוחנן אחד עשר יום מחורב ורצה בזה כי מעשה משה היה מדתו היושר והיה אצלו הכל בדין ויושר, ולכך ניתנה תורה של דין על ידו, ואם היה מוכן משה לטובת ישראל שתנתן תורה על ידו שהיא לטובת המקבל ולא במדת הדין למה הולیکن במדבר ארבעים שנה והוא היה מנהיג שלהם, נמצא שלא היה משה מוכן לענג אותם ולהנאותם רק משה היה מוכן אל היושר האמת וכאשר לא זכו בדין היה מאחר ומנהיג אותם במדבר ארבעים שנה כי כל הנהגתו בדין, וכן התורה שנתן השם יתברך על ידי משה הכל במדת הדין וביושר ולא יאמר בזה שהוא להנאת המקבל, ודבר עמוק מאד השיב רבי יוחנן בן זכאי. אמנם אין הכוונה פה חס ושלום שאין עם דברי התורה הטוב והנועם כי כל דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום שזה דבר ברור וכמו

**עניין: המחלוקת עם הצדוקים והבייתוסיים**

**רבי צדוק הכהן ליקוטי מאמרים אות יב**

כלל. ולכן אמר אותו זקן לרבן יוחנן בן זכאי משה רבינו ע"ה אוהב ישראל כו', דודאי זה אהבה לישראל שלא יצטרכו יגיעה והשתדלות לדברי תורה כלל, ולקדש עצמו מלמטה דהיינו ישראל דמקדשי, רק שיהיה ממילא קביעא וקיימא.

[ז] ואמר לו אם משה רבינו ע"ה אוהב ישראל כו', והיינו דאמרו ז"ל פרק קמא דברכות (ה, א) שלוש מתנות טובות וכולן על ידי יסורין כו' והיינו דאמר כמו דלמתנת ארץ ישראל הוצרכו יגיעה והשתדלות דארבעים שנה קודם ולא ניתן תיכף, כך לדברי תורה. ואם כן אין זו מתנה כמו שבת דקביעא וקיימא לא הוצרכו יסורין מקודם כיון דלא בא על ידי השתדלותם, והיינו דמנוחה שהוא ההיפך מהשתדלותם זה אינו בא על ידי השתדלות כלל, רק מה שה' יתברך נתן. מה שאין כן שלוש מתנות אחרות, חירות הוא נגד מתנת ארץ ישראל, שהיות להם ארץ מיוחדת זהו מצד החירות שהם בני חורין בממשלה מיוחדת, ושמחה נגד מתנת עולם הבא שאז הוא שמחה השלימה שאין עמה עצב כמו שכתב הרמב"ם (תשובה ח, ב), שלשתם על ידי יסורין, דהיינו שבאין מצד יגיעת והשתדלות אדם. ושלשתן כלולין בתורה, כי

[ו] והצדוקים שנתאמצו לעשות עצרת אחר השבת. עד שקבעו במגילת תענית יום טוב על ביטול דעתם (מנחות סה, א), ש"ו שורש דבר זה הוא שנתאמצו להחזיק דעתם שאמרו שהתורה כתיבא ומנחה כדאיתא בהאומר (קידושין סו, א), ודאין מקום לבני ישראל לחדש בה דבר, רק כפי הכתוב שניתנה משמים, ובשמים היא לחדש בה דבר, ולכן אמרו דעצרת אין תלוי ביד בית דין כדאיתא בגמרא במנחות [עייין שם, ואמת יש לעיין על לשון הגמרא בזה, דהרי מכל מקום תלוי ביד בית דין לדעת איזה שבת, דרך משל כשחל פסח בשבת, וזהו כפי קביעות הבית דין, ואולי פסח ביום ראשון ואם כן יודחה עצרת לדבריהם עד יום ראשון הבא, ולפי זה אין עצרת תלוי בבית דין, רק כשחל באמת אחר השבת גם לדברי הפרושים, אבל כשראו לחול ביום אחר רק הצדוקים אומרים שיהיה אחר השבת אז אין תלוי בבית דין, דאינו אלא על יום אחד לבד אם לקדש החודש או לעבר כידוע, וכל ספיקא לקמיה שדינן, ואין כאן מקומו], וגם קדושתה מעתה קביעא וקיימא כקדושת השבת, דאין לומר בעצרת מקדש ישראל והזמנים - ישראל דמקדשי לזמנים, רק מקדש הזמנים - דקודשא בריך הוא מקדש לה כשבת, והיינו דאין זה ביד ישראל

**שם משמואל פרשת משפטים תרע"ד**

יבינו ובחשיכה יתהלכו, כי תורה שבע"פ היא נשמת ישראל ופנימיותם ומצד הפנימיות כל הציבור כאיש אחד, וא"כ לדידן ניחא לשון תעשה לשון יחיד שכל הציבור הם כאיש אחד, ואין התמיד קרב אלא דוקא משל ציבור הנעשים כאיש אחד כדדייק מלשון תשמרו, כי הציבור יצדק בהם שתי הלשונות לשון יחיד ולשון רבים שבפשיטות המה רבים, וע"כ נכתב בהם שתי הלשונות להורות שדוקא ציבור ולא יחיד, דאילו לשון יחיד לחוד ה' מקום לומר דגם איחיד קאי ואילו לשון רבים לחוד ה' מקום לומר דאשותפין

בתורה שבע"פ חסרה להם הנשמה והפנימיות, וע"כ אי אפשר לשיטתם שיהי' הציבור כולו כאיש אחד, שכל התאחדות הוא מכח התגברות כח הפנימיות על החיצוניות, ומאחר שבפנימיות הם אחד ע"כ נעשו כולם כאיש אחד, והם שחסרה להם הפנימיות אי אפשר שיהי' הציבור לפי שיטתם כאיש אחד, וע"כ הוקשה להם הלשון תעשה לשון יחיד שלדידהו ה' צריך לכתוב לשון רבים, וע"כ דייקו שקרב משל יחיד כי אחד הוא להם היחיד או הציבור, כי הציבור נמי כיחידים השותפין דמו להו. אך באמת לא ידעו ולא

שבשורש ופנימיות ישראל כולם כאיש אחד, והפירוד הוא מצד הגופים, והנה בש"ס מנחות (ס"ה.) שהיו צדוקים אומרים יחיד מתנדב ומביא תמיד מאי דרוש את הכבש אחד תעשה בבוקר יאת הכבש השני תעשה בין הערבים [פירש"י תעשה לשון יחיד] מאי אהדרו להו את קרבני לחמי לאשי תשמרו שיהיו כולן באין מתרומת הלשכה [פירש"י תשמרו לשון רבים]. ונראה דהטעות שלהם נצמחה ממהותם, דהנה תורה שבע"פ היא נשמתה ופנימיותה של תורה שבכתב כמוכין, ופנימיות ישראל היא התורה, וע"כ הצדוקין שאינם מאמינים

קאי :

**מגילת תענית פ"ד**

פתוב ומנח לצדוקין ספר גזרות, אלו שנסקלין אלו שנסרפין ואלו שנהרגין ואלו

